CIHM
Microfiche
Series
(Monographs)

ICMH
Collection de
microfiches
(monographies)

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1998

The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

National Library of Canada

The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol ⟶ (meaning "CONTINUED"), or the symbol ▽ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la générosité de:

Bibliothèque nationale du Canada

Les images suivantes ont été reproduites avec le plus grand soin, compte tenu de la condition et de la netteté de l'exemplaire filmé, et en conformité avec les conditions du contrat de filmage.

Les exemplaires originaux dont la couverture en papier est imprimée sont filmés en commençant par le premier plat et en terminant soit par la dernière page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration, soit par le second plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires originaux sont filmés en commençant par la première page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration et en terminant par la dernière page qui comporte une telle empreinte.

Un des symboles suivants apparaîtra sur la dernière image de chaque microfiche, selon le cas: le symbole ⟶ signifie "A SUIVRE", le symbole ▽ signifie "FIN".

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être filmés à des taux de réduction différents. Lorsque le document est trop grand pour être reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite, et de haut en bas, en prenant le nombre d'images nécessaire. Les diagrammes suivants illustrent la méthode.

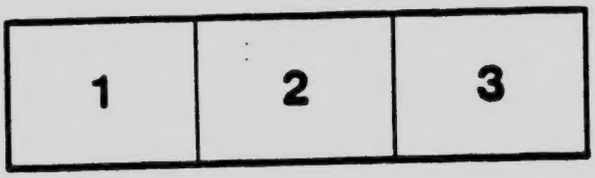

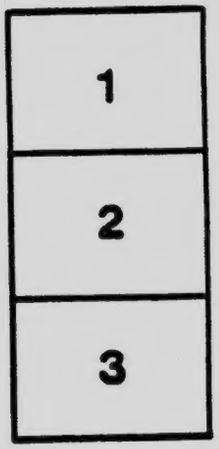

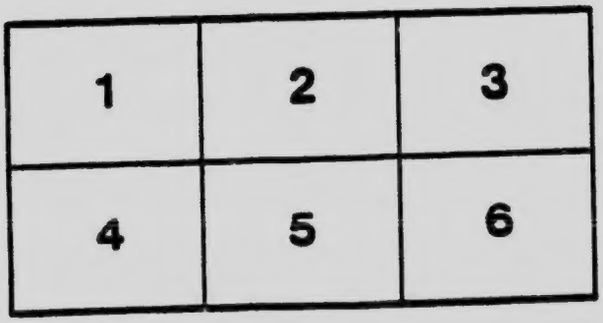

Ego sum Papa.

C 13
8E-1R

EGO SUM PAPA! **Я Є ПАПА!**

Французька карикатура шіснайцятого століття на нелюда-папу Александра VI (Борджія, 1492 — 1503).

ПРАВДА

— ПРО —

РИМСЬКОГО АНТИХРИСТА

Часть I.

WINNIPEG, MAN., A. D. 1917.

ЧИ АПОСТОЛ ПЕТРО
був
папою?

Написав
Проф. Др. Ол. Сушко

"Я сьвітло сьвіту. Хто іде слідом за мною, не ходитиме в темряві, а матиме сьвітло життя". — "Сей же єсть суд, що сьвітло прийшло на сьвіт, і полюбили люде темряву більше ніж сьвітло: були бо лихі їх учинки". — Евангелия від св. Іоана, 8:12, 3:19.

ПЕРЕДНЕ СЛОВО.

Недавно якось отримав я від одного земляка, визначного серед українського громадянства в Канаді, в високій мірі інтересний лист, в якому шановний земляк питав мене між иншим, як я гляджу на справу **непомильности римського папи** й на його богохульні претензії до **"Христового намісництва"** й **"Петрового наслідля"**. Просьба видала ся мені під теперішну пору над-

то серіозною, й я рішив ся дати шановному Братови греко-католикови відповідь окремою розвідкою.

З гори зазначую,що в моїй відповіди старав ся я бути строго річевим й оперти мої висновки виключно на св. Письмі, яке — річ природна — являеть ся единим жерелом правдивого Христіянства. Очевидна річ при тім — я не таїв ся зівсім з моею щирою відразою до римо-католицької Церкви, так як я вважаю її найстаршим, а при тім найбільшим й наймогучійшим ворогом правдивого Христіянства, й я вповні годжу ся з поглядом знаменитого лорда **Ґледстона,** який ось так висловлюеть ся про непомильного" римського грішника:

"Догма непомильности папи виключае римського епископа від гріха та зводить Церкву до особи папи і підставляе на місце почитаня Христа—чоловіко-бога в Римі намістьБого-чоловіка в небі". ("The dogma of infallibility exempts the Bishop of Rome from error, and resolves the Church into the Pope, and substitutes for the worship of Christ a man-god in Rome its God-man in heaven" — Gladstone.)

Мої міркованя почав я э тої вихідної точки: римський папа мавби претензії до непомильности, Христового Намісництва й Петрового наслїддя хиба тодї, коли би доказати, що самий Петро, якого наслїдником римський папа себе

величає, був дійсним Христовим Намісником й першим римським папою. Отсе іменно на основі сьвятого Письма я заперечую, лишаючи історичні замітки про римське епископство Петра до иншої нагоди.

Писано в Вінніпеґу, 19 серпня, Р. Б. 1917.

Проф. Др. Ол. Сушко.

"І зрозумієте правду, і правда визволить вас"-Евангелия від св. Іоана 8:32

Чи Св. Петро був папою?

I.

"ТИ ЄСИ ПЕТР, І НА СЬОМУ КАМЕНІ..."

Кождий з нас знає, що римський папа вважає себе наслідником св. апостола Петра. Мало того! Він вважає себе ще й "Христовим намісником." І так, папа Бенедикт 15-тий титулує себе ось так: **"Намісник Христа, двіста і сімдесять четвертий наслідник св. Апостола Петра, Його Сьвятість папа Бенедикт 15-тий, патріярх Заходу, примат Італії, архієпископ і митрополит римської провінції й епископ Риму."** Як бачимо отже, попри усякі инші шумні титули, кождочасний римський папа іменує себе "Христовим намісником й наслідником св. апостола Петра."

На якій же се підставі діеть ся? Яким правом сьміе грішний і смертний чоловік, що називае себе римським папою, ще й величати себе "Христовим намісником й наслідником св. апостола Петра"? Невже ж справді Бого-чоловік, Ісус Христос, назначив кождочасного римського папу своїм "намісником", а св. апостол Петро — своїм "наслідником"?

Відповідь на повисші питаня може нам дати виключно і едино св. Письмо, т. е. тії сьвятії книги, в яких списана е уся наука Ісуса Христа, усї Його божественні слова, про які Він самий сказав виразно ось так: **"Небо і земля перейдуть, слова ж мої не перейдуть"** (Еванг. від св. Марка, 13:31).

Пригляньмо ся отже близше св. Письму, та пошукаймо в ньому за усіми тими **"сьвідоцтвами"**, на яких римський папа опирае свої дивовижні претензії до "Христового намісництва" й "Петрового наслїддя". А найшовши їх, призадумаймо ся над ними й рішім сяк або так:

Коли ті "сьвідоцтва" промовляти муть за претензіями римського папи, так нам не лишить ся нічого иншого, як похилити смирно наші голови й препокірно ударити чолом й піддати ся "Христовому намісникови й Петровому наслїдникови", — а коли ні, — так прийдеть ся нам рішучо назвати римського папу найнікчемнійшим **облудником,** а навіть найбезвстиднїй-

шим на сьвіті **ошустом.**

Скалою, на якій Рим опирає свої претензії до Христового намісництва й Петрового наслідця, є слідуючий уступ з Євангелия від св. Матея (16:13 — 19):

"Як же прийшов Ісус у сторони Кесарії Филипової, то питав учеників своїх, глаголючи: Хто я, кажуть люди, Син чоловічий?

"Вони ж сказали: Одні (кажуть, що Ти є): Іоан Христитель; другі: Ілля; инші ж Єремія або один з пророків.

"Рече до них: Ви ж як кажете? Хто я?

"Озвавшись Симион Петр, каже: Ти єси Христос, Син Бога живого.

"І озвавшись Ісус рече до него: Блажен єси, Симоне сину Іонин: бо тіло і кров не відкрила тобі, а Отець мій, що на небі.

"Скажу ж і я тобі: **Що ти єси Петр, і на сьому камені збудую церкву мою і ворота пекельні неподужають її.**

"І дам я тобі ключі царства небесного; і що звяжеш на землї, буде звязане на небі; а що розвяжеш на землї буде розвязане на небі."

Отсе є — як сказано — тая підвалина, на якій римський папа опирає свої претензії, твердячи: "чиж не говорить ся виразно в повисшім уступі св. Євангелия, що Христос побудував свою Церкву на Петрі, та ще й дав йому "клю-

чі царства небесного"? А коли так, то чиж не випливає з того, що Христос зробив Петра своїм "намісником"? А коли так, то чи ж римські папи, які я безпосередними наслідниками Петра, не мають права уважати себе "Петровими наслідниками" й "Христовими намісниками"?

Так "розумують" римські папи й усі правовірні католики. Та вжеж "невірні" й непокірні протестанти розумують зовсім инакше! І так відносно повисшого уступу з Євангелия св. Матея вони зазначують таке:

Передовсім треба ствердити сей факт, що в наведенім евангельськім діяльоґу (розмові) Христа з Петром не згадуєть ся і словечком ані про ніяке "намісництво", ані тим більше про ніяке "наслідде" — не то вже римських папів, але взагалі нічиє. Се одно. А друге: — твердити нині, що римські папи є безпосередними наслідниками св. Петра, — се супроти теперішного стану історії й археольоґії є просто обидою науки, коли вже не звичайним ошустом, а в найліпшому разі — ідіотизмом. Правда — колись, при давнім стані історичної науки, можна було легко дурити темний народ усякими підробленими грамотами, декреталіями і т. п., й на підставі усього того можна було туманити людий казкою про "Петрове наслідде", а там й про "Христове намісництво", а навіть вкінци й про "непомильність" римських папів, — та вже ж твердити те саме нині, й на перекір здоровому

розумови, на перекір св. Письму й на перекір історико-научній критиці стояти дальше на становиску "непомильности", "Христового намісництва" й "Петрового наслїддя" — се вже верх папської зарозумілости й.... очевидної глупоти. Фактом є незаперечним, що наука не виказала досї Петрового епископованя в Римі, а супроти сього — як жеж тут можна говорити про "Петрове наслїдде" римських епископів? А другим незаперечним фактом є й се, що наука перечить рівнож й якому небудь старшенству Петра серед громади инших апостолів, — а супроти сього як же тут можна говорити про "Христове намісництво" самого Петра, й римських, або яких небудь инших папів, що вважають себе "Петровими наслїдинками"?

Отсе є факти, які a priori (з гори) розбивають в порох усякі диковинні претензії римських папів до казочного "Христового Намісництва" й "Петрового наслїдця". Та вже ж мимо усї ті нїчим незбиті історико-научні факти, попробуймо піддати холодній критичній аналїзї висше наведений евангельський діяльоґ, й попробуймо найти в ньому бодай тїнь — що так скажемо "папства" Петра... А попробуймо зробити тее тому, бо ми міркуємо ось так: коли римські папи є справдї наслїдниками св. Петра, так в такім разї св. Петро був першим римським папою! Инакше ж бо, як міг би теперішний папа Бенедикт 15-тий величати себе "двіста і сїмдесять че-

твертим наслідником св. апостола Петра"?!...

Прослідім же докладно Господні слова, та розважмо холодно, чи справді стверджують вони повисші претензії римських папів?

А на самім початку застановім ся над тим, як розумів Христос отсї свої слова: **"Ти еси Петр, і на сьому камені збудую Церкву мою"?** Чи справді Христос розумів під "каменем" на якому Він рішив збудувати свою Церкву, смертного і грішного чоловіка, Петра, чи може тую велику **правду,** яку Петро висловив словами: "Ти еси Христос, Син Бога живого"? — Хто відповість на се питане?

Очевидна річ, що римський папа і взагалї усї католики, відповідять Вам, що під "каменем" розумів Христос Петра. За се усї протестанти заперечать Вам се з гори й спитають: "Коли справді під камінем розумів Христос Петра, то чому не сказав Він виразно і ясно ось так: "Ти еси Петр, і **на тобі"** — іт. д.?... А то нї, Христос каже виразно: "Ти еси Петр, і на сьому камені", т. е. "на **твоїй вірі** в тее, що я е Христос, Син Бога живого".

Чияж правда? Католиків чи протестантів? Де глядїти розвязки — будь-щобудь — трудного питаня?

Очевидна річ, що нїде иноді, а опять в Св. Письмі.

І так ми думаємо ось так, та сподіємо ся, що усї **розумні люди** мусять так само думати, а іменно:

Коли дійсно се правда, що Христос побудував свою Церкву на грішнім і смертнім чоловіцї Петрі, а не на великій **правдї** й Петровій **вірі** в тее, що Христос є справдї **"Сином Бога живого"**, так потверджене того найшли б ми передівсім у самих таки **апостолів**, т. є. у Петрових товаришів, й прочих Христових учеників. Се очевидне. Або иншими словами: Коли розуміне римської Церкви згаданих слів Христа є правдиве, так воно певно годить ся й з розумінем самих Христових апостолів, які дїнь були живими сьвідками згаданої многов. ної розмови Христа з одним із своїх учеників, т. є. з Петром. Спитаймо отже самих апостолів, т. є. самих Петрових товаришім, як вони розуміли Христові слова?

І так першим сьвідком являеть ся нам усьому спірному питаню ґеніяльний Павло. У першому посланню до Коритян, гол. III, II., каже він ясно ось так:

"Иншої бо підвалини нїхто не може положити коло тієї, котра є Ісус Христос."

Многоважні слова! З них випливає ясно, що св. апостол Павло вважав підвалиною Церкви самого Ісуса Христа, а нїщо инше. Навпаки ж

з повисше сказаного знаємо, що римський папа твердить, буцім то Петро став підвалиною Церкви!

По чиїй отже стороні правда? Чи по стороні св. Апостола Павла, чи по стороні римських папів?

Ми протестанти, відповідаємо так:

Ми ідемо за сьвідоцтвом св. апостола Павла, який вже тоді, то є в самих початках християнства клопотав ся журливо, **"щоб на чужій основині не будувати"**, а лише на Христі (До Римлян, 15:19), перестерігаючи при тім вже тоді свойого "любого сина" Тимотея перед тими, що **"перевертають деяких віру"**, накликуючи:

"Твердо ж основина Божа стоїть, маючи печать таку: Познав Господь своїх, і: **Нехай відступить од неправди всяк, хто іменує імя Христове"**. (Друге посланне св. Апостола Павла до Тимотея, II:18—19).

Відступайте отже й усі Ви, Братя і Сестри, Українці й Українки, що іменуєте імя Христове, — відступайте від тих, що "перевертають деяких віру", — відступайте від гордого римського грішника і його слуг, які фальшуючи Господні слова, важать ся богохулити, що буцім то грішний "годований чернець" у Римі є "Христовим намісником й Петровим наслідником". Відступайте усі, памятаючи все отсе велике сьві-

доцтво св. апостола Павла, що "иншої бо підвалини ніхто не може положити коло тієї, котра є Ісус Христос".

II.

". ДАМ Я ТОБІ КЛЮЧІ ЦАРСТВА НЕБЕСНОГО..."

"Ба — але **"ключі царства небесного"**, то вже Христос дав таки рішучо **одному** Петрови!" — так твердять католики — а римські папи зараз тут і додають: "Не лише **одному** Петрови, але і його наслїдникам, то є. **нам,** римським папам"...

Пригляньмо ся отже ще й тому богохульству римського папи. Основою його є опять згадане вже місце у Евангелию від св. Матея (16:19):

"І дам я тобі ключі царства небесного; і що звяжеш на землї, буде звязане на небі; а що розвяжеш на землї, буде розвязане на небі".

На се ми кажемо так:

Перше: Господнї слова сьвідчать ясно, що Христос обіцяє дати "ключі царства небесного" Петрови, а не Петрови і його "наслїдникам". А се ж прецінь не є одно і те саме!

Друге: Яке є значіне слів: **"ключі царства небесного", вязати"** і **"розвязати"?** Коли — як твердить Рим — наведені Господні слова означають тее, що Христос дав Петрови власть **"відпускати і задержувати гріхи",** так і сю власть **не дав Христос одному Петрови,** як виходило би з повисшого уступу Евангелия св. Матея. Навпаки: — Евангелие св. Іоана, 20:19 — 23, сьвідчить виразно і не двозначно, що таку саму власть надав Христос **усім своїм ученикам!**

Іменно зі згаданого уступу Евангелия св. Іоана довідуємо ся, що після воскресеня явив ся Христос **усім** своїм ученикам, а не лише **одному** Петрови, й так промовив до них:

"Упокій вам. Якож післав мене Отець, і я посилаю вас.

"І, се промовивши, дихнув, і рече їм: Приймiть Духа Сьвятого.

"Кому відпустите гріхи, відпустять ся їм; кому задержите, задержать ся."

Зі сказаного виходить отже, що 1) Христос зівсім не вивисшав Петра висше инших апостолів; 2) Він ніколи не надав йому більших властий і сили, ніж його товаришам.

Отсе є нічим не заперечена **правда,** посьвідчена в повній основі св. Письмом. Та Рим тої наглядної й очевидної **правди** не узнае... Раз він зійшов на ховску дорогу **фалшу** й **неправди,** раз пустив в широкий сьвіт **велику історичну бре-**

хню про "Петрове наслідде" римських епископів, так після того треба було вже бристи дальше в болото фалшу й брехні, й треба було за всяку ціну виказати сьвітови особливе становище Петра в громаді апостолів, а навіть — треба було доказати — що так скажемо — "папство" самого Петра!

Що ж одначе каже про "папство" Апостола Петра св. Письмо?

З Діянній сьвятих Апостолів (8:14) довідуємо ся, що на вість про навернене Самарії, яка прийняла Боже слово, "апостоли послали до них Петра та Іоана". Інтересна новина! Виходить з того ясно, що не "Його сьвятість папа" Петро вислав когось там до Самарії, а навпаки — збір апостолів вислав туди Петра, та ще й не самого, а разом з Іоаном! І то не вислав їх як якихось там великих достойників, в дорогих шатах, з золотими ланцухами на шиях, в позолочених шапках на головах та ще й до того пишними повозами, — ні! Петро і Іоан пішли до Самарії пішки, та й певно ні одному з них не прийшла по дорозі до голови грішна думка вивисшати себе понад громаду, ані тим більше один над другого!

А гляньмо тепер на римського папу! Він мешкає в найроскішнійших палатах, які лише коли здвигнула людська рука, та ще й лінить ся перейти своїми ногами з кімнати до кімнати, а-

ле каже носити себе своїм трабантам на золотім кріслї, не соромлячись при тім глядїти на темну масу католиків, яка при його появі кидаєсь на колїна, як тії погани перед своїм ідолом! А чи чував хто, аби хто коли "посилав" папу куда небудь? — Нї! — такого "дива" нїхто ще з смертних не зачував, хоча ми всї знаємо дуже добре, що гордий папа "посилає" тисячі своїх слуг в ріжні сторони сьвіта, а не один папа не лякав ся навіть "вислати" соток своїх противників... на тамтой сьвіт!...

Але йдім дальше.

В пятнайцятій Голові Апостольських Діяній говорить ся, як відомо, про нараду єрусалимської громади в справі обрізаня. Іменно "поприходили деякі з Юдеї (й) навчали братів: що коли не обріжетесь по звичаю Мойсеєву, не можете спасти ся.

"Як же почав ся спір і немале змаганнє Павла та Варнави з ними, то постановили, що Павел і Варнава і деякі инші з них пішли **до апостолів та старших у Єрусалим** ради сього питання."

Сказано виразно: "до апостолів та старших" у Єрусалимі, а не до "його сьвятости папи" Петра! А чому? Бо Петро не був нїяким папою та й між апостолами, своїми товаришами, був "рівний між рівними"!

Що Петра не уважали самі апостоли "звер-

хником", анї тим більше "першим", на се маємо чимало доказів в св. Письмі. Не вважає його таким, анї бодай подібним, й св. Павло (порівнай І. Посл. Павла до Коринтян, 1:12), а навіть в другім посланню до Коринтян зазначує не двозначно свою **рівність** з найчільнїйшими апостолами ("нїчим бо я не гірший од найперших апостолів, хоч я й нїщо" — 12:11). Коли ж Петро був би справдї "найпершим" між апостолами, отже бодай яким-таким "папою", як же св. Павло міг би писати в такий спосіб до своєї громади в Коринтї про свойого "папу"?!

Ба що більше! В посланню до Галат висловлюєть ся Павло про Петра ось так:

"Як же прийшов Петр у Антиохію, устав я проти него в вічи: бо заслужив докору" (2:11). І дальше оповідає Павло докладно, як то Петро разом з иншими "лицемірили", та, як побачив я, що вони **неправо** ходять по евангельській істинї, то я сказав Петрові перед усїма: **коли ти, бувши Жидовином, живеш по поганськи,** а не по жидівськи, то на що примушуєш поган жити по жидівськи?"

Ось так картав прилюдно Павло свойого товариша Петра за його блуди! А чи міг би він зробити теє тодї, коли б Петро був дїйсно "Христовим намісником" або "папою"?! Шкода про се й згадувати!... А одначе римські папи величають себе "Христовими намісниками" та й "Пе-

тровими наслїдниками", та знай, ще й "виклинають" тих розумних людий, які мають відвагу картати їх за їхнї очевидні блуди й явні богохульства!

Послухаймо ж вкінци, що каже самий Петро про себе? Не вжеж справдї він уважав себе "першим" між апостолами й "Христовим намісником"- Бо коли инші апостоли не згадують і словечком про особливші власти Петра, так може він самий величав себе "Христовим намісником" й "римським папою"?

Сьвідоцтво Петра повинно бути для нас **рішаючим!**

Загляньмо ж до св. Письма:

І так в Першім Посланю св. Апостола Петра в Голові пятій, ст. 1-ший св. Апостол Петр не величає себе **папою,** анї тим більше ексцеленцією, а бодай навіть "високопреосьвященим", але називає себе скромно і смирно звичайним **"товаришем-старшим",** який накликує ось так до старших між тодїшними християнами:

"Старших між вами молю, **яко товариш-старший** і сьвідок страдання Христового, і спільник слави, що має відкритись,

"пасїте стадо Боже, що у вас, доглядаючи не по неволї; анї для поганої користи, а з доброго серця;

"анї не пануйте над народом, а взором будь-

те стада;

"і як явить ся пастирь-начальник, приймете невянучий слави вінець".

Що за чудові слова, що за солодка мова плила з уст Христового апостола! Та вжеж як не подібна вона до повних злоби і завзятя "буль і енциклїк" римського антихриста, який всїм і вся, що противлять ся його диявольській гордині, грозить страшним анатемами (проклятями) та страшить непомірними "карами" в тім і будучім житю...

Або — як відмінно звучить від гидкої самохвальби пишних титулів римського папи ось така тиха і смирна мова того самого св. Апостола Петра, якого "наслїдником" вважає себе тойже папа:

"Симеон Петр, слуга і апостол Ісуса, тим, що з нами однаку дорогу віру приняли по правдї Бога нашого і Спаса Ісуса Христа; благодать вам і впокій нехай умножить ся в познанню Бога і Ісуса, Господа нашого" (Друге соборне посланне св. Апостола Петра, 1:1).

Нї! — Говорім, як хочемо, й прослїдїм усе св. Письмо від дошки до дошки, а все таки не найдемо нї на одному місци найменшого доказу на тее, буцїм то св. Петро був "папою", а навпаки — найдемо чимало місць, які пророчисто сьвід-

чать про його **рівність** разом з иншими апостолами. Між "старшими" він уважає себе "товаришем-старшим", а **"пастирем начальником"** він вважав все і **єдиню** Христа Спасителя (І Посланне св. Апостола Петра, 5:1, 4).

Не вивисшав Петра понад других апостолів й св. Апостол Іоан, та не зазначив в особливий спосіб його "висшости" й в свойому величньому "відкриттю" на острові Патмос, коли ось такими одушевленими словами малює нам "небесний Єрусалим":

"І поніс мене (ангел) духом на гору велику, і високу, і показав мені город великий, сьвятий Єрусалим, що сходив з неба від Бога... А мур города мав дванадцять підвалин, а на них імена дванадцяти Апостолів Агнця". (Одкритіє св. Іоана Богослова, 21:10, 14).

Про особливе становище Петра поміж дванайцяти Апостолами немає і згадки...

• • •

А на кінець — іще одна, малесенька, замітка:

З Евангелия св. Матея (8:14) і Першого Послання до Коринтян (9:5) знаємо, що Петро був жонатим. У нього була жінка, була теща, була й проча родина. Чому -ж — питаємо— римський папа, який "правом кадука" титулує себе "Петровим наслідником", не вступає в сліди великого Апостола і не женить ся?!... Як "наслід-

ник", так хайже дійсно буде Петровим наслідником бодай в подружу, — та хай і прочим своїм слугам розкаже пібратись, щоби і вони жили по людськи і по божому, та щоб не грішили тяжко проти очевидної волї Бога, якого називають себе "слугами"!

КІНЦЕВЕ СЛОВО.

Ось так представляеть ся **чиста правда** про "папство" св. Апостола Петра, й на таких "основах" опирають ся претензії римського папи до "Петрового наслїддя". Як бачимо отже — на питане: **"Чи св. Петро був папою?"** — відповідае св. Письмо ясно і не двозначно: **"ні"!** І сю відповідь св. Письма повинні ми, Українцї, собі добре запамятати. Просьвічені народи прийшли над папськими берхнями вже давно до дневного порядку, та лише у нас усе ще по давньому ріжні папські микити морочать нам голову "сьвятїйшим отцем", ще — знай — й витуманюють від нас останнїй шелюг на так званий "Петрів гріш"... Ось ще не давно донесли часописи, що "наші" греко-католицькі попи в Злучених Державах вислали в дарунку римському ошустови поверх 46 тисяч долярів!... Подумайте собі, Братя і Сестри, кілько то добра можна би було зробити для рідного народа за тії гроші, й кілько гіреньких сліз невинних жертв теперішної великої війни можна би було

отерти в старому краю... Та ні! "Наші" попи, вірні слуги Риму, вислали тії гроші сьвітовому неробі!... Сором і ганьба нам перед усім культурним сьвітом!

Прочитайте ж, дорогі Братя і Сестри, греко-католики, повисші мої думки й виписки зі Сьвятого Письма пильно та уважно, а на кінци призадумайте ся ще над отсими замітними словами одного з найбільших мужів і мислителів новочасного сьвіта, лорда Ґледстона:

"Отсе є ПРАВДА, що лежить в основі кольосальної БРЕХНІ Папства. Великою помилкою є се, що воно перемінює першенство чести в першенство власти, особистий привілей — в офіціяльну прероґативу (право), та першенство часу в трівку висшість гідности". ("This is the truth that underlies the colossal lie of the Papacy. The great error is that it perverts a primary of honour into a supremacy of jurisdiction, a personal privilege into an official prerogative, and a priority of time into a permanent superiority of rank". — Gladstone).

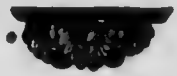

Инші Твори Професора

Дра. ОЛ. СУШКА.

Два незвісні переклади Йос. Левицького, Зап. Наук. Тов. ім. Т. Шевченка у Львові, т. 42., Львів, 1901.

Альманах українських богословів, Львів, 1902.

Єзуїти в заведеню Унії на Руси в доберестейській добі, Львів, 1902.

До правописного питаня в Росії "Руслан", 1902, ч.ч. 100—102.

М. Мелешко, незвісний український панегірист XVII в. З. Н. Т. ім. Т. Ш., т. 50, Львів, 1902.

З Тюрми, Львів, 1903.

Епізод з житя Петра Сарги (з фотографіями). З. Н. Т. ім. Т. Ш., т. 56, Львів, 1903.

Предтеча Унії. Критично-історична студия. — З. Н. Т. ім. Т. Ш., т. 53, стр. 1—71; т. 55, стр. 72—125 і т. 61 стр. 126—177.

Причинки до студий над текстом Палїнодії. — З. Н. Т. ім. Т. Ш., т. 54., Львів, 1903.

Віроісповідна ненависть товпи за часів пановання Жигимонта III. — З. Н. Т. ім. Т. Ш., т. 52, Львів, 1903.

Рукописи архіва князів Сангушків в Славуті. — З. Н. Т. ім. Т. Ш., т. 55, Львів, 1903.

Діло і Молода Україна в р. 1902. — З. Н. Т. ім. Т. Ш., т. 53, Львів. 1903.

Петро Скарга в офіцияльній російській науці. — З. Н. Т. ім. Т. Ш., т. 54, Львів, 1903.

Впроваджене Єзуїтів до Польщі, історично-критична студія. — З. Н. Т. ім. Т. Ш., т. 57, стр. 1—28 і т. 58, стр. 29—60, Львів, 1904.

Варшавський синод з року 1561. — З. Н. Т. ім. Т. Ш., т. 59, Львів, 1904.

О. О. Василіяни на службі Риму і Польщі. — З. Н. Т. ім. Т. Ш., т. 57, Львів, 1904.

Проф. Н. Кареєва фільософія історії, історіософія і соціольоґія. — Літерт.-наукова бібліотека, т. 64., Львів, 1903.

Богданова Слава. Про гетьмана Богдана Хмельницького. Видавництво "Просьвіта" у Львові, 1907.

В 30-літні роковини першого виступу пані Антоніни Осиповичевої на українській сцені в Галичині. — "Діло", 1907. ч. 220

Князь Константин Острожський. В 300-літню річницю його смерти 1608—1908. — Календар "Просьвіти" за р. 1908. Львів, 1908.

"Полтава". В двісталітну річницю полтавського бою. 1709—1909. — "Громадський Голос", під редакцією Мих. Павлика, ч. 26, 1909.

За що Галицький Митрополит Андрей гр. Шептицький мучить ся в московській неволи? Вінніпеґ, Ман. 1914.

Статут Читалень "Просьвіти" в Канаді, Вінніпеґ, Ман., 1915.

Міжнародний Соціялізм. Його ідеольоґія, організація і цілі. — "Робочий Народ", ч. 11, 1916.

В рр. 1910—1911 редаґував Проф. Др. Ол. Сушко педаґоґічний журнал "Учитель" у Львові, в рр. 1914—1915 тижневник "Канадийський Русин" в Вінніпеґу, Ман., а від 1916 є співробітником "Ранка" тамже. В згаданих виданях розсипані сотні і тисячі більших і менших його статий, оповідань й поезий. Крім того деякі оповіданя тогож автора напечатані в черновецькій "Буковині", львівськім "Д[illegible]", "Руслані" і "Літер. Науков. Вістнику."

Приймаєть ся Передплату

— на —

одинокий український ілюстрований журнал

„УКРАЇНА“

12 книжок, ціна $3.00

1250 сторін друку. 500 чудових образків.

Невичерпана скарбниця знаня й відомостий по українознавству.

Письма, фотоґрафії і гроші слати на адресу:

THE UKRAINA

358 REDWOOD AVE.

WINNIPEG, MAN., CANADA